

Wij leven van de Geest

Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

Augustus 2022

classispredikant: ds. Trinette (W.T.V.) Verhoeven, t.verhoeven@protestantsekerk.nl
Telefoon: 06 31 99 14 70

scriba: ouderling Willem Seine, classisscriba-utrecht@protestantsekerk.nl

Classis website voor meer informatie: nu een overzicht van vier jaar classis!

Zie: <https://classis-utrecht.protestantsekerk.nl/nieuws/verslag/>

Inhoud

- Meditatie
- Uitnodiging
- Impressie van het werk
- Beroepen en meer
- Bericht van overlijden
- Nieuwe consulent Kerk in Actie
- Bericht uit Rhenen
- Boek ter inspiratie
- Cursussen
- Belangrijke informatie voor kerkrentmeesters

Broeders en zusters, met een beroep op Gods barmhartigheid vraag ik u om uzelf als een levend, heilig en God welgevallig offer. (Romeinen 12: 1)

Het offer is uit onze eredienst verdwenen. Maar daarmee is het offer nog niet weg. Ook de eredienst wordt niet minder belangrijk. Paulus vraagt onze aandacht voor een ander offer. Hij vraagt van ons dat wij zelf een offer worden, een levend offer. Paulus wil daarmee de eredienst verbinden met het leven door ons offer. Tussen beide bestaat geen onderscheid meer als wij zelf het offer zijn. Wat er op zondag gebeurt, staat in direct contact met de maandag. Een levend offer, heilig en God welgevallig, een christen durft in dit leven te staan voor zijn of haar geloof.

Deze gedachte komt niet uit de lucht vallen. Het oude testament kent het offer zeer nadrukkelijk in de Joodse eredienst. Toch zijn ook bij Israël offers en ethisch handelen nauw

op elkaar betrokken. Ze kunnen niet zonder elkaar. Daar waar Israël dat vergeet, laten de profeten luid en duidelijk van zich horen. (O.a. Amos 5:21) God haat feesten zonder gerechtigheid.

Calvijn roept de gelovige op om in dit leven een hostie van God te zijn. Dat is in de lijn van Paulus. Wij worden het brood. Ik ben het brood des levens heeft onze Heer gezegd. Het lijkt bijna te veel wat Calvijn zegt. En toch. Eredienst die dienst in de wereld wordt missionair en diaconaal. Ik zie dat onze kerk ernaar streeft binnen en buiten van het evangelie te getuigen. In het visiedocument van de kerk is sprake van twee altaren: een in de kerk en een daarbuiten. In onze provincie is wel aversie tegen dit beeld. Wij hebben toch geen altaren? Gaan we terug naar de offercultus? Ik begrijp dat maar vraag toch nog eens over dit beeld te denken in het kader van Paulus' brief aan de Romeinen. Het christelijke leven geldt zowel op zondag als op maandag. De dienst houdt niet op. Zo wil ik het beeld van de altaren ook horen: God vraagt ons offerbereidheid in heel ons leven.

Hostie = brood bij het avondmaal

Uitnodiging voor woensdag 21 september

In september willen we als kerkelijk werkers en predikanten het nieuwe seizoen in de classis Utrecht samen beginnen. Het zijn pittige (corona)-jaren geweest. Samen spreken, samen bidden, samen moeiten en vreugde onder ogen zien: zo nodig ik predikanten en kerkelijk werkers uit op woensdagmorgen 21 september in de Dom in Utrecht. Er is een betekenisvol morgenprogramma. En een lunch om bij te praten.

Om half een is er een middaggebed waar ik zeer nadrukkelijk ook gemeenteleden uit wil nodigen. Laten we de eenheid samen vormgeven. Dus bent u in Utrecht: doe dan mee op 21 september om 12.30 uur in de Dom.

We denken en spreken veel 'over de toekomst', maar wat is eigenlijk 'geloven in de toekomst'? Geloven is een werkwoord, dus is er werk aan de winkel?! Samen met toekomstonderzoeker Hans Stavleu (stavleu.nl – [curiozy](https://stavleu.nl/curiozy) – [inspiratie in twee minuten](https://stavleu.nl/inspiratie)) verkent Erik Fledderus tijdens deze morgen verschillende manieren om de toekomst tot leven te brengen. Daarbij willen we het wensdenken of doemdenken voorkomen, maar wel een plek geven. Hoe vat jij hoop? Hoe kunnen we in een wereld vol van trends ook oog krijgen voor 'anti-trends'? Naast deze inleiding gaan we met elkaar in gesprek.

Opgaven voor morgengedeelte: <https://forms.gle/ukpZx1xZq6Bq4jnW7>

Impressie van het werk

De zomer is een tijd van even gas terug. Ik merk het. Toch zijn er ook gemeenten die zich extra inspannen om de mensen die eenzaam thuisblijven een goede zomer te geven. Ik zie daarvan mooie voorbeelden: extra koffieochtenden, een uitje, een gezamenlijke wandeling, een concert. Zo zijn we gemeente van de Heer.

Voor mij betekent de zomer ook nog eens extra studie. Zo las ik het boek van Kees van Ekris, *Dialog, dans en duel*, preken voor tijdgenoten. Hij schrijft over het ambt: 'In de ambten drukken we uit dat de gemeenschap niet kan leven zonder mensen in ons midden die van Godswege traditie, katholiciteit, gezag en geloofstoewijding belichamen.' Ekris spreekt over de ambten en niet alleen over predikanten maar ook over ouderlingen en diakenen. Ik vind het spannend om te horen of u zich daarin herkent.

In het afgelopen jaar heb ik samen met de predikanten en kerkelijk werkers in de werkgemeenschappen doorgepraat over de betekenis van het ambt. In deze gesprekken kwam naar voren dat voor kerkleden het ambtsbegrip niet meer vanzelfsprekend is. Steeds meer mensen zeggen: ik ben vrijwilliger, het is mijn maatschappelijke taak, maar dat het ambt een roeping van Godswegen is, wordt steeds minder zo beleefd. In meerdere gesprekken kwam naar voren dat de landelijke kerk wel meer aan toerusting op dat terrein kan doen. Nu worden we daar op onze wenken bediend. Ik verwijs verder in de nieuwsbrief naar de cursussen die gegeven worden. Maak er gebruik van.

Maar ook predikanten leggen verschillende accenten als het gaat om ambt. Voor kerkelijk werkers is het ingewikkeld, omdat zij geen ambt bekleden. De een zoekt de betekenis vooral in het gemeenschappelijk gedragen ambt en kan minder met het tegenover van het ambt, de ander legt de nadruk op de zending om namens Christus in de wereld van heil te mogen spreken. Meerdere collega's spraken over eenzaamheid. Het ambt is veranderd: er is meer nadruk op het verbinden komen te liggen. In de gemeente zijn de verschillen in opvatting groot. Hoe houd je iedereen bij elkaar. En hoe voorkom je dat jezelf vermalen wordt. Je kan niet meer automatisch rekenen op je kerkenraad, schreef een collega me.

Ook een zekere onvrijheid werd door predikanten gevoeld die langer in een gemeente staan. Doordat de dingen gaan zoals ze gaan en de weerstanden bekend zijn, ga je je ernaar gedragen. Ook andere belemmeringen ervaren predikanten: de veranderde cultuur, gebrek aan gezag, corona als snelkookpan, waardoor mensen afhaakten. Parttimers signaleren een hoge werkdruk. Ook de krimp van de kerk doet wat met jou als ambtsdrager.

Predikanten worden geacht in werkgemeenschappen het contact met elkaar te zoeken. De mate van betrokkenheid wisselt enorm. Sommige geven aan dat het bovenplaatselijke, het deel zijn van een landelijke kerk in ieder geval in de gemeente niet leeft. Predikanten vinden het dan lastig katholiciteit te belichamen.

Elk jaar is er een jaargesprek met predikant of kerkelijk werker. Het zou me een lief ding zijn als u in dat gesprek ook eens over het ambt spreekt. Hoe gaat dat in uw gemeente? Wat vindt u belangrijk? En hoe kunt u daar samen gestalte aan geven.

Beroepen en meer

In juli nam ds. G.H. Kruijmer afscheid van de hervormde gemeente Lage Vuursche.

In augustus zullen ds. M. Den Braber en ds. M. Karreman afscheid nemen van hun gemeenten, respectievelijk in Amersfoort en in Utrecht, Leidsche Rijn.

Intrede hopen te doen ds. A. Van der Graaf in de Oude Kerk in Veenendaal en ds. G. Doorn in de gereformeerde kerk van Bunschoten-Spakenburg.

Voor allen betekent dit een nieuwe plek, een andere fase in het leven. Wij bidden u Gods zegen toe.

Bericht van overlijden

Op 14 augustus overleed, zo kort na zijn emeritaat, ds. Anthony van Vliet. De laatste gemeente die hij diende was de Ontmoetingskerk in Rhenen. Ton was een trouw en betrokken pastor, een allerliefste man, en lieve en trotse vader en opa. Hij wordt door velen gemist. Wij bidden dat al het goede dat hij belichaamde door ons gerespecteerd zal worden. De nabijheid van God mag zijn naasten troosten.

Nieuwe consulent in classis Utrecht

Mag ik me voorstellen? Ik ben Arjan Bikker en sinds mei jl. in dienst getreden bij de Dienstenorganisatie als consulent Protestantse Kerk | Kerk in Actie. Ik werk maandag, dinsdag, woensdag met name in de classis Utrecht. De kerk vervult graag de aantrekkelijke functie van een welkome plek te zijn, waarbij veelkleurigheid en diversiteit als kracht wordt gezien. Vanuit bewustzijn en aandacht speelt de kerk een belangrijke rol in het omzien naar kwetsbaren. Als consulent ondersteun ik graag lokale kerken bij deze diaconale antenne. Ik ben ervan overtuigd dat we gezamenlijk tot grote impact komen voor zowel je lokale kerk als degene die support ontvangt in binnen- of buitenland. Activiteiten opzetten met een diaconaal doel zijn namelijk heel samenbindend voor de gemeenschap. Meer weten over alle mogelijkheden die Kerk in Actie | Protestantse Kerk te bieden heeft? Neem contact met mij op via a.bikker@protestantsekerk.nl of 06 29 41 94 04

De landelijke diaconale dag bestaat niet meer. In de plaats daarvan komen regionale dagen: 1 oktober in Waalwijk, 19 november in Gouda. U kunt zich opgeven:

<https://protestantsekerk.nl/nieuws/kerk-in-actedag/>

Bericht uit Rhenen

We zijn als protestantse gemeente Rhenen sinds 2019 een enthousiaste groene kerk. Vanuit Groene kerken landelijk wordt gestimuleerd dat we op regionaal/plaatselijk niveau kleine leernetwerkjes opzetten zodat groene kerken van elkaar kunnen leren, elkaar kunnen stimuleren en andere (nog) niet groene kerken kunnen enthousiasmeren tot duurzaamheid. Wij hebben aangegeven dat we als eerste wel kerken uit de buurt zouden willen ontvangen op 8 september om 19:30 in Rhenen in de Ontmoetingskerk.

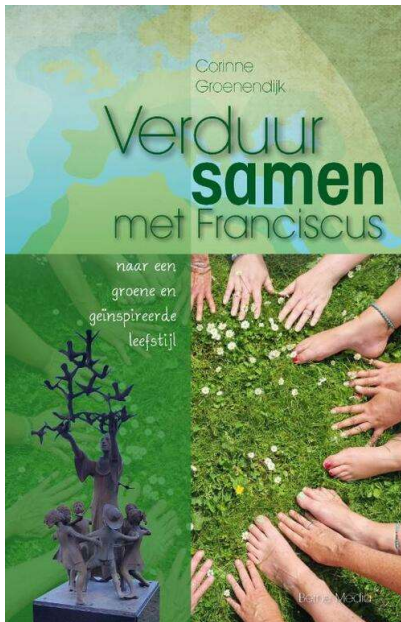
We maken dan graag kennis met de andere groene kerken in de classis Utrecht. Ook willen we ter inspiratie graag aan jullie laten zien hoe we onze kerktuin hebben vernieuwd. We hebben daar zelfs pas een prijs voor gewonnen: *Goed voor duurzame innovatie* van de maatschappij van welstand.

We hopen dat er na deze avond een soort van leernetwerkje zal ontstaan en dat een andere keer een andere kerk een avond zal organiseren over een thema waar we wat van kunnen leren.

Hartelijke groet,
Roelof de Jong
Rhenen PGR, tel 0613269280
email: rtdejong@planet.nl

Boek ter inspiratie

Hoe leef ik groen en geïnspireerd? Cursusboek en project Boek

Verduurzamen is nodig, maar hoe doe je dat? Franciscus van Assisi verwonderde zich elke dag over het leven op deze mooie aarde. Hij inspireerde zijn metgezellen om kwetsbaar, betrokken, vredevol, eenvoudig en vreugdevol te leven. In het boek ontwikkel ik met zijn thema's een groene leefstijl voor nu, die je als lezer kan helpen je eigen vrolijke en duurzame leven (verder) op te bouwen.

Via meditatieve oefeningen en vragen bij teksten van Franciscus kun je kennismaken met de thema's. Als lezer ontdek je wat je motivatie is om te verduurzamen en welke beslissingen (veel) verschil kunnen maken. Je maakt kennis met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen en je krijgt vuistregels om je energieverbruik, eten, wonen, kleding en spullen te verduurzamen. Naast meditatieve dagboekteksten, prikkelende passages, impressies uit Assisi en ervaringen uit het project Zin-in-Groen, vind je aanstekelijke tips en vragen om in gesprek met anderen je

eigen groene en geïnspireerde leefstijl (verder) te ontwikkelen. VerduurSamen met Franciscus is bijzonder goed te gebruiken in groepsverband en tijdens retraites.

Project

Voor collega's en andere groepsleiders bied ik het project 'VerduurSamen met Franciscus' aan, waarin we na een introductiedag de ervaringen met de cursus verzamelen en via een website ervaringen met geïnspireerd verduurSamen uitwisselen. Heb je interesse om mee te doen? Op 13 september start de eerste groep, in het voorjaar de tweede. Daarnaast ben ik beschikbaar voor een thema-avond of themadienst. Fijn om elkaar te inspireren tot een geïnspireerd duurzaam leven.

Aanmelden en info: crgroenendijk@hetnet.nl of tel 0616401890

'Dit boek is een belangrijke aanvulling op bestaande publicaties op het gebied van groene theologie door de combinatie van een oecumenisch-protestantse benadering, een praktische insteek en een doorleefde spiritualiteit.'

Trees van Montfoort, auteur

van Groene theologie

Corinne Groenendijk (1964) is predikant in Maarssen en geestelijk begeleider. Ze begeleidt retraites en reizen naar Assisi, Iona en Taizé. Ze schreef de cursus *Afstemmen op de Eeuwige Meditatie en bezinning op je geestelijke weg* (Narratio, 2017). Daarnaast initieerde ze het project Zin-in-Groen rondom een gemeenschapstuin. <https://bernemedia.com/zojuist-verschenen-verduursamen-met-franciscus-van-corinne-groenendijk/>

Aanbod cursussen

Weten wat je taak inhoudt, vaardigheden oefenen, het maakt je vrijwilligerswerk leuker en je leert waar je verantwoordelijkheden liggen, en waar niet. “We noemen dit *leren over de kerk*”, zegt Ester Reinders, teamleiding begeleiding en training in de dienstenorganisatie in, in een artikel in Woord & Weg (november 2021). „Je groeit in je taak of ambt, als je weet waar je van bent, waar je voor staat.”

Er zijn trainingen en cursussen voor (beginnende) ambtsdragers en vrijwilligers die online worden gegeven (individueel met de focus op de taak). Daarnaast zijn er trainingen voor gemeenten en kerkplekken, die ter plaatse worden gegeven. (focus ligt hier op een bepaald thema binnen de gemeente).

Dit zijn de cursussen en trainingen die door de Dienstenorganisatie worden gegeven:

[Diaken](#), [Jeugdambtsdrager](#), [Kerkmusicus](#), [Kerkrentmeester](#), [Ouderling](#), [Scriba](#), [Vertrouwenspersoon](#), [Voorzitter kerkenraad](#), [Beheerder begraafplaatsen](#).
Voor groepen zijn er trainingen [Beroepingswerk](#), [Diaconaat](#), [Leiden van uitvaartdiensten door gemeenteleden](#), [Pastoraal gesprek](#).

Belangrijk voor kerkrentmeesters

Om eigenaren van maatschappelijk vastgoed te stimuleren om te investeren in verduurzaming van hun gebouw is er de nieuwe subsidieregeling DUMAVA. Deze subsidieregeling kan mogelijkheden bieden aan kerkbesturen bij de verduurzaming van hun kerkelijke gebouw(en). Er is € 150 miljoen beschikbaar om eigenaren tegemoet te komen in de kosten. Aanvragen kan vanaf maandag 3 oktober 2022 9.00 uur tot 31 december 2023 17.00 uur.

Lees voor meer informatie ook over een webinar op de website van de PKN

